

XIXE BLIBOA BE GBEFANÐEÐE SO AMËBUSEWO ALOGOÐOEJSEWO ÆTI

ÆKJENYA

Ke e nyi be jesinana agbetƆ xƆmËviwo kpata le woabe nuƆnunnyiini ku le woabe goƊoejisiwo alo amËbusewo be gbesƆEmË maƊeviƊe le emË ye nyi ku Fafa alo tujanyi le xixea mË a;

Ke e nyi be amËbusewo, geƊojisewo majesi kudo woabe makanmana woe dƆnna gbélán be hunyra wƆnawo kawoe zinzinna agbetƆ be cicinya va a, eye nË agbetƆ b'a vƆ le nupópò pò ku nujixƆse mË a, ke e nyi be vƆnvƆn sƆyi kumË Ægba le e ji o a yeÆuti wo Ɗegbefan só xixe búŋuku mË be jƆjƆ ke la nƆ sigbe jiji wuta jijiwo kpata le amËgbetƆwo be jijiwe mË a;

Ke e nyi be e le veveƊe be ƊoƊo tƆxè Ɗéwo la nƆ xƆ akpo nË amËbuse kea woa, goƊojise kea woa, nË Ægba va nyi be ke e jo va gloe kpatatáa, agbetƆ la jeagla, la fƆngu Ɗo nukerÆutia hunyra sƆ do lannuwƆwƆmË ku amËjizinzin jo va wugan, jo va flaa, jo va glo a;

Ke e nyi be enu tajitƆ ba nyi be wo Ɗo la de Æsen abƆkamË nË dukƆnwo le xƆnnyiini be ka ke le woa domË a;

Ke e nyi be le gƆnmË dƆse a mË a dukƆn blaƊóduwo b'amËhawo gbigbƆ le tè, le zingbe Ɗo e ji le woabe jixƆse so nuƆjƆƆE tajitƆwo ke kuƊo agbetƆ Æti, le yebe núƆnún yinyi kudo yeb'asixƆxƆ mË, le Ɗe gbƆn ku kanƊoji be yewoa wƆ ye amËsia be ÆkƆyiƆi le jijèjè mË a la zƆn Ɗo e ji kpe. Eye yewoa na ye agbenƆnƆ ƊƆhwin be wƆnawo la se axwe le vosinƆnƆ ganƊe mË le amËbusewo be gbesƆE mË le Æsuwo ku nyƆnuwo domË a;

Ke e nyi be acËkpadu kewoe nyi bƆbƆa bo viwo dota amË be asi le^ mËa, yewo la xƆ alƆkpe dukƆn blá Ɗóduwo be habƆbƆa, nË xixe bliboa ba setonu tútútú nË amËbusewo ku gƆnmËdose be vòsinƆnƆ a;

Ke e nyi be gbƆngbƆ ƊekaÆukumË ƊoƊo nË goƊojisewo, amËbusewo ku vòsinƆnƆ keawo ye la nyi kpËnkpËn ke wuta nË woa teŋu sƆ wƆ tadoemË a blibo a,

AmËsia be takpekpe le degbƆn aléké be gbefanƊeƊe xixe bliboato so amËbusewo, goƊojisewo Æti; sigbe flinmácici ƊekaÆuku ke ji amËhawo kpata la yi tƆasi aleabe amË Ɗekpekpe amË ku habƆbƆ be tòtòwo nË nyi be woa légbefan kea Ɗo tamË gasiagamË eye wo la nƆ dovevenú tò nufƆƆfƆƆ ku hËnhËn nyawo, kewoe la vlunka nË esí ke Ɗo la nƆ aléké be sewo ku vosinƆnƆwo Æti, eye le blËwu denyigban ku xixe blibo be ƊoƊowo la na ye amËhawo ku acËkpaduwo la jesii eye woa zaËn pËpËpË; nËnËake be Ɗo la nyi nË dukƆn kewoe le woab'acËkpakpa alo woabe Æsen gƆnmË a yeŋu.

Gbetakui cucugbƆan (1)

AgbetƆwo kpata le jijimËa, Ɗo vosinƆnƆ, nyi gbèsƆÉmÉwó le nuƆnunnyi ku goƊoejisewo, amËbusewo mË. TagbƆ le woa si, eye wƆnawo sƆdoda woanƆnƆwo gbƆa la nyi nƆvisilélé.

Gbetakui evegƆan (2)

AmË Ɗekpekpe amË teŋu sƆ goƊoejise, amËbuse ku vòsinƆnƆ kea wo sigbe enú kewoe nyi é tƆ nËnË le gbefanƊeƊe kea mË le voklan Ɗekpe mado e mË, veveƊe so agbaze ke le mia Ætia, gbè ke lè kƆnú na mia, asu alo asi nyinyi le jijimË, sénsén, amË ÆutƆ be gƆnmËƊeƊe le politiki alo dunya gbƆngbƆn gblamË, alo amËÆutƆ gƆnmËƊeƊe Ɗekpekpe kewoe la kuƊo amËÆutƆ be du, alo ke kuƊo amËhawo be nyanwo Æti.

NËnËake wo ma dojesi amËƊe Æti sƆ kuƊo yebe du be politiki alƆkpaƊe, kojosewo alo sƆkuƊo wËkËa be sewo Æti o; nËnË be du ke mË be soa, teŋu ma nyi ablƆƊedu, kpƆtƆ le duƊe b'acË gƆnmË alo ke ji wo mu Ɗe alƆ ke ji wo mu Ɗe alƆ le keŋukeŋu nË ba zan ƊokwesinƆnƆ b'acË o.

Gbetakui tƆngƆan (3)

AmË Ɗekpekpe amË, alo amË Ɗeka-Ɗeka Ɗe gbe la nƆ agbe, la vò eye yeamËtia la kpƆgomË le amËjikpƆkpƆ mË.

Gbetakui enËgƆan (4)

AmËƊé mu Ɗo la nyi kluvi alo kannumƆ o, kluvi alo kannumƆ alo agbetƆ sƆ doajƆ be nú gùn le nƆnƆmË alo alƆkpa Ɗekpekpe mË.

Gbetakui atƆngƆan (5)

Wo mu Ɗo la nyama amËƊe be Ætilan le jizinzin mË alo le vevesese dona amË dona amË le hunyra ke mu je nË agbetƆ o, alo ke la dovloe alo la Ɗe kpƆƆ.

Gbetakui adËngƆan (6)

AmËƊekpekpe amË le afisiafia Ɗo acË Ɗo yeb'amËnyinyi sƆ zƆnƊe sea ji.

Gbetakui adrËngƆan (7)

AmËsia nyi gbesƆE le sea be ÆkƆ eye le voklan ma do e mË a, wo Ɗogbe nË esea b'amËjikpƆkpƆ. AmËsiamË Ɗogbe ƊekaÆukumË le sea b'amËjikpƆkpƆ sƆ kuƊo amËƊekpƆtó ke la nyi afƆtuÆukumË nË gbefanƊeƊe kea kuƊo gejjiji Ɗekpekpe ke la kuƊo amËdekpƆ a Æti.

Gbetakui enyigƆan (8)

AmË Ɗekpekpe Ɗogbe la tûtá duamË be nyasopewo, kewoe Ɗo acË Ɗo wƆna alo nƆnƆmË kewoe la tuafƆÆukumË nË aléké be gbefanƊeƊe sƆ amËbuse gunmËkpetƆwo Æti ke ji gƆnmËsea alo esea d'alƆ Ɗo a.

Gbetakui asiḑḑekEgጋan (9)

Wo mu ḑogbe la lé amEḑeti kpoጎu o, la ḑoete alo la hEn eጎutú ḑo amEtupe alo a ḑetó le yebe dùmE a sɔyi dùhú mE o.

Gbetakui ewogጋan (10)

AmE ḑekpekpe amE ḑogbe le gbesጋE bliboa mE, nE ba na woa se nuke jጐ ḑo e jia, le agbaጎugba kudo aléè be ḑo la nyi tútútúa le vosi kojoḑope ke kpacE nE e ḑokwea eye le amEḑe ji ma do mEa, la sò nE amEa be goḑoejisewo ku ḑoḑo ziamE ji ke jea, alo nE anukwa ke le nya ke wo sɔ ḑote le doe hwE mE a.

Gbetakui woḑekagጋan (11)

AmE ḑekpeḑekpe amE keጎuti wo sɔ nya ḑo sጋE do hwE mE a, le sigbe amE ke mu kpጋ jeagጋ o nEnE kaka vana gakemE ye agbaጎugba be kojo le amE fuwo be ጎkጋ eye jeጎu kጋa wo la cጋn nyaxጋḑoamEta b'a kpa kewoe le veveḑe nE amE a, la ḑeefyጋ be e jeagጋ.

Wo ma dohwE amEḑe nE e nyi be nE e nyi be gakemE be le wጋ wጋnaḑe alo ḑeጎuḑe le eḑe jia ese ese ke teጎu po amE ḑo nEnE be wጋnawo ጎti a mu le yebe dumE alo nyi dusidu tጐ o. NEnEake wo mu ḑo la naE tódጋndጋn sɔwugan ke je nE agጋa o.

Gbetakui woevegጋan (12)

AmEḑekpe mu ḑo la sɔ akpasEnsEn yi donù amEḑe b'agbenya ke kan yeḑenጋ o, yebe xomE ku yeb'axwe be nyawo, yeb'aጎEdohomawo, aolo a wጋ nuḑe a sɔ gble yebe nyikጋ ku yebe nyiḑiḑi o. AmEsiamE ḑጋgbe la byጋ so asea gbጋ nE ba kpጋ e ji ḑo wጋna keawo ጎti.

Gbetakui woetጋngጋan (13)

AmEsiamE ḑogbe la ḑisa le vosimE eye ba like ḑo afike jroe a le ye b'acEkpadu mE.

AmE ḑekpekpe amE ḑogbe la jó le du ḑekpekpedu mE, yeጎutጋ be dua can le emE; eye e la gba trጋva e mE.

Gbetakui woenEgጋan (14)

NEn e nyi be wo tin amEḑe yomE a, e ḑogbe la yi ji afike la nyi siwlape nE eye e la kpጋ nEnE mጋnú le du buwo can mE

Vጋa nE nyi be le nyawo mE e ze be amE a jeago ganḑe ḑo yebe dua, ma teጎu byጋ siwlape b'amEijikጋጋkpጋጋ o, nEnEake ne e gba wጋ wጋna ḑewo kewoe mu zጋndጋ dukon blaḑoḑuwo be ḑoḑowo ji o.

Gbetakui woetጋngጋan (15)

AmEḑekpekpe amE ḑogbe la nyi duḑemEtጐ.

Wo mu ḑo la sɔ akpasEnsEn la ḑe dumEvinyinyi b'akpa le amEḑe ጎti alo agbe be ma ḑጋlii a byጋ du ke tጐ jroe a o.

Gbetakui woadEngጋan (16)

NEn ጎsu alo nyጋnu ḑo vijipea, wo ḑogbe la ḑesrጋn a dogbe la ḑesrጋn a doxomE eye nuḑe ma túmጐ na wo sɔ kuḑo agbeze be klEnklEn, duḑemEtጋ nyinyi, alo sènsEn be nyawo ጎti o. Wo ḑo acE ḑekaጎukumE le woab'agbeጎukekewo mE sɔ doasi na gokemE wo la gbe woanጋnጋ wo a.

Srጋnsrጋndḑeḑea mu ḑo la nyi wጐwጋ nE le vosi mEa ejro mu so srጋndḑetጋwo ጎtጋ gbጋ o.

Srጋndḑeḑe nyi nú zጋndጋ xixea be ḑoḑowo ji, eye be gba nyi adokpe nE amEha; é ḑogbe nE amEha ku acEkpadaa ba kpጋ e ji, a lebe nE.

Gbetakui woedrEngጋan (17)

AmEḑekpekpe amE nE e nyi yedekanጋ oo, alo le habጋbጋ, alo le ha dodoḑe mE a, ḑogbe énú nyi amEtጐ ji.

Wo mu ḑo la sɔ akpasEnsEn a a tsriamEḑe enu ke nyi é tጋa o.

Gbetakui woenyigጋan (18)

AmE ḑekpekpe amE ḑogbe la vò le susunḑeḑe mE, le yebe cicinya ku sènsEn b'acE a ye le naE egbe be e gba teጎu ḑጋli sènsEn alo kan kán ḑo enu ji, e teጎu wጋ nEnEa yeḑekanጋ, alo le haboboḑe mE, le agbaጎugba le agun-a be ጎkጋ alo le kጐḑጐጋ mE, sጋto nufyጋfyጋ, wጋna wo, ku sènsEn be kጋnuwoji.

Gbetakui woeasidekEgጋan (19)

AmE ḑekpekpe amE ḑo ḑo acE ḑo vosi be susun kudo nyaḑegblጋnwo ji; eጎwa ye na ye wo mu ḑo la doጎuklEn nE ḑo susun kewo be ḑesia ጎti o, alo la ji trጋ léጎuku ḑo woa ጎti, alo a fufu wo to nya kakan b'alጋ ḑekpekpe mE sɔ je ye be dua be lipowo goḑo.

Gbetakui ewigƆan (20)

Amɛ ɔɛkpekpe amɛ ɔɔgbe la wɔ bɔbɔ alo a dogbɛ fafaɔwo le vosi mɛ.

Wo mu ɔɔ la zin amɛ ji be nɛ nɔ bɔbɔɔ mɛ o.

Gbetakui wevɔɔɛkagƆan (21)

Amɛ ɔɛkpekpe amɛ ɔɔgbe la zeta, la kenu do kewo kan hahoa yebe dumɛ, ye amɛtia ɲɔ teɲu wɔ nɛnɛa, alo amɛcewo be can le vosi mɛ a, la wɔɛ do e tepe.

Amɛ ɔɛkpekpe amɛ le sɔsɔɛ nyinyi be ɔɔɔowo mɛa ɔɔgbe la wɔ fyɔɔɔ le yebe dumɛ.

Amɛhawo be jro ye le nyi adokpe nɛ fyɔhawo b'acɛkpakpa. Nɛnɛa be jro la ze le akɔɔɔɔa a sɔ can amɛ sigbe aleke be jea, eye wo ɔɔ la nɔ trɔwɔɛ hwenuhwenu sɔto amɛ sɔ yebe gbe na amɛ ke jroe a le wlawlamɛ le haho b'akɔɔɔɔa me alo sɔ zɔnɔɔ ɔɔɔɔ buwo ji kewoe la na vovo nɛ akɔa ɔɔa.

Gbetakui wivɔvegƆan (22)

Amɛ ɔɛkpekpe amɛ ke gbe nyi hamɛvia ɔɔgbe nɛ wɔ kpɔ eji, a lebe n'ɛ. Nɛnɛ be belelena amɛ la kpɔ gomɛ le eci be mɔnuwo mɛ, hamɛvi be hyanwo kudo kewo kpata la na yebe ɲkɔyiɲi le agbe mɛ.

Gbetakui wivɔɔngƆan (23)

Amɛ ɔɛkpekpe amɛ ɔɔgbe nɛ ɔɔɔ, eye e la sɔ e ke jroe a le ɔɔɔɔ sɔgbe ke je amɛ ɲkumɛ eye wo ɔɔ la kpeɲukuvi ɔɔ e ɲti nɛ ɲgba ci ɔɔɔ male asi tɔ o.

Le amɛ ma ɔɔ kpɔɔ mɛa, amɛsiamɛ ɔɔgbe la xɔ eci ke je nɛ ɔɔ ke be le wɔ.

Amɛ ke le wɔ ɔɔa ɔɔ la ɔu eci ke sɔgbe gba je amɛ ɲkumɛ, ke la na na agbenɔnɔ adodoe yeɲutɔ ku yebe xomɛa eye ɔɔɔɔ buwo kewoe la leɲukuvi ɔɔ e ji kpɔkpɔ le le domɛa can teɲu cɔn akpa n'ɛ.

Amɛ ɔɛkpekpe amɛ ɔɔgbe la nɔ ku dɔwɔɔ buwo sɔna dɔwɔɔɔ be gbɛwo gbɛwo ɔɔɔɔ eye e gba teɲu da ku dɔwɔɔ be gbɛ buwo a sɔ hwɛn yeb'alewo gan.

Gbetakui wivɔ-enɛgƆan (24)

Amɛ ɔɛkpekpe amɛ ɔɔgbe nɛ gbɔɲɛn ku enu kewo ɔɛna ɲmɛ jaka; wo ma na ye dɔwɔgamɛ la wugan ale be jea e, eye hwenu-hwenua, wo ɔɔ la nɔ na gbɔɲɛn b'azan kewoe la ɔɔ fɛntu.

Gbetakui wivɔatɔngƆan (25)

Amɛ ɔɛkpekpe amɛ ɔɔgbe nɛ ke je n'ɛ le ci gomɛa nɛ ba sɔ hwɛn yebe lanmɛsɛn, yeɲutɔ ku yebe xomɛa be tujenyi, vevedɛa muɔuɔu, awu ku avɔwo, axwe alo xɔ ke mɛ wo teɲu nɔ, amɛ ji kpɔkpɔ le ɔɔɔ pewo kudo nu kewo keɲu je nɛ amɛha; e ɔɔgbe nɛ ɲkulɛɛ ɔɔyeamɛtia ɲti le ɔɔ ku sinsin mɛ, nɛ yebe ɲtilan b'akpaɔɔwo gundua, nɛ e va trɔ ahosi alo ɔɔɔ-manɔsitɔ alo nɔ kewo keɲu na n'ɛ be ɔuna a.

Nyɔnu be vijihwenuwo, vifɛnmɛnɔnɔ wɔ ɔɔgbe nɛ alɔɔo ku amɛjikpɔkpɔ tɔxɛ ɔɔwo. ɔɔvi ɔɛkpekpe ɔɔvi ke wo ji le srɔnɔɔɔ mɛ alo le srɔnmade mɛa ɔɔgbe nɛ ɲku le ɔɔ amɛ ɲti ɔɛka ɲkumɛ.

Gbetakui wivɔadɛngƆan (26)

Amɛsiamɛ ɔɔgbe nɛ hɛnhɛn ku sukulu be nyawo. Gɔnmɛje-sukuluwo yiɲi mu ɔɔ gɛntɔ o. Nufyɔamɛ le gɔnmɛjesukuluwo nyi nu zin amɛ ji. Wo la na ye ɔɔkpla pe sukuluwo la keke tɔ, a gbɔn ɔɔ dua mɛ.

Wo la na mɔ nɛ nufyɔfyɔ le sukulu ganwo la nyi ke je nɛ amɛa sɔ zɔnɔ nyɔnyɔ ɲti.

Nufyɔfyɔ ɔɔ la xɔ ɔɔ so agbetɔ be vɔn viɔn bliboa ɲti, la do ka abɔ-kamɛ nɛ esi nana amɛbusewo ku vosiwo. E ɔɔ la na ye nugɔnmɛ sese, agɔ sɔ kɛ amɛ ku xɔnkadodo la nɔ kɔtawo kpata ku sɛnsɛnwɔ kpata domɛ eye e la gba na dukɔn blaɔɔduwo be wɔnawo ɲkɔyiɲi nɛ fafa ba nɔ anyi.

Gbetakui wivɔadrɛngƆan (27)

Amɛ ɔɛkpekpe amɛ ɔɔgbe le vosi mɛ, a do nɔ enɔ kewo kan amɛha b'agbea le ɔɔkɔnuwo ku kamɛtete be mɔwo nɔ eye e ɔɔ la sɛvivi le ɔɔaɲuɔɔwo ku nugɔnmɛjiji be ɲkɔyiɲi ɲti.

Amɛ ɔɛkpekpe amɛ ɔɔgbe nɛ woa kpɔ yeb'alewo ji, le hadomɛ b'agbe mɛ alo enu kewo kpata nyi e tɔ le nugɔnmɛjiji ku nuɲɔɲɔɔwo mɛ.

Gbetakui wivɔenyigƆan (28)

Amɛ ɔɛkpekpe amɛ ɔɔgbe la wɔ ye la yebe dumɛ, le wekɛ bliboa mɛa amɛbusewo ku vosinɔnɔ wo be zanzawo la zɔn ɔɔ e ji tɔtɔtɔ.

Gbetakui wivɔasiɔɛkɛgƆan (29)

Amɛ ɔɛkpekpe amɛ ɔɔ ɔɔ la wɔ nɛ amɛha ke nɛ vosi be ɲkɔyiɲi bliboa teɲu nɔ nɛ ye amɛtia.

Le zanzanwo nɛ vivisesewo le abusewo ku vosiwo mɛ a wo ma do lipo ɔɔ tɔvɔ nɛ eke sese a ɔɔɔ anyi a sɔ ɔɔkpe jesinana ku esi nɛ goɔɛjisisewo ku vosiwo ji, alea be wo wɔ ɔɔ ɔɔɔ zin amɛ ji so

